

Sindikata visokog obrazovanja i znanosti
AKADEMSKA SOLIDARNOST

www.akadsolid.com

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

www.ffzg.unizg.hr

Znanstveni skup

**OKVIR ZA STRATEGIJU:
SUVREMENE POLITIKE
ZNANOSTI I OBRAZOVANJA**

Zagreb, 10.--12. listopada 2011.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
(Ivana Lučića 3)
Multimedijalna dvorana Knjižnice, 2. kat

Ponedjeljak, 10. listopada 2011.

8.00–9.00 Registracija sudionika i sudionica skupa

9.00–9.30 Otvaranje skupa

9.30–10.30 **PRVA SESIJA - Akademska zajednica na prekretnici**

- **IGOR ČATIĆ (Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu):** Akademska i ostatak znanstvene zajednice na prekretnici
- **ANDREA ZLATAR (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Akademska zajednica i kulturno polje: konflikt različitoga ili ambiguitet istoga
- **MISLAV ŽITKO (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Autonomija u tržišnim uvjetima. Kratko preispitivanje

10.30–11.00 Rasprava

11.00–11.30 Pauza za kavu

11.30–12.30 **DRUGA SESIJA- Učinkovitost sveučilišta**

- **MARINA PROTRKA (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Evaluacija, učinkovitost i djelovanje u akademskoj zajednici
- **ANA TOMČIĆ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Fikcija sveučilišta. Uloga sveučilišnog i književnog diskursa u konstrukciji alternativnih formi društvene egzistencije
- **BILJANA KAŠIĆ (Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru):** Neoliberalna optika i akademsko 'sljepilo': kuda s feminizmom?

12.30–13.00 Rasprava

13.00–14.30 Pauza za radni ručak

14.30–15.30 **TREĆA SESIJA - Od štrajka do neposluha**

- **ĐURĐICA ČILIĆ ŠKELJO (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Od štrajka do pokreta. O poljskoj Solidarnosti
- **KATARINA PEOVIĆ VUKOVIĆ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci):** Prosvjedi i Mreža. Postoji li borba nakon decentralizacije?
- **DIJANA ĆURKOVIĆ (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb):** Znanstveni neposluh

15.30–16.00 Rasprava

Utorak, 11. listopada 2011.

9.30–10.30 PRVA SESIJA – *Studijska i istraživačka "izvorsnost"*

- **RANKO MATASOVIĆ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Pet pravih i pet pogrešnih pitanja o reformi hrvatskoga sustava znanosti i visokog obrazovanja
- **MATE KAPOVIĆ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Upravljanje sveučilištem, direktna demokracija i korupcija

10.30–11.00 Rasprava

11.00–11.30 Pauza za kavu

11.30–12.30 DRUGA SESIJA – *Akademski radnik kao nadničar*

- **HAJRUDIN HROMADŽIĆ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci):** Društvo znanja u zajednici prekarnih: maska znanstvenika na licu nadničara
- **MARIO KIKAŠ (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Restauracija kapitalizma i reforme obrazovanja u BiH i Srbiji
- **JOVICA LONČAR (Institut Ruđer Bošković, Zagreb):** Radnička prava – slijepa pjega sindikalizma i civilnog društva

12.30–13.00 Rasprava

13.00–14.30 Pauza za radni ručak

14.30–15.30 TREĆA SESIJA – *Destrukcija obrazovanja*

- **ZORAN TADIĆ (Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Jesmo li sveučilišni nastavnici ili samo gubimo vrijeme držeći predavanja?
- **PETAR BEZINOVIĆ (Institut za društvena istraživanja, Zagreb / Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja, Zagreb):** Državna matura – anatomija destrukcije obrazovanja
- **ANDREA MILAT (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu):** Komercijalizacija obrazovanja u Hrvatskoj: metode, procesi, predviđanja

15.30–16.00 Rasprava

Srijeda, 12. listopada 2011.

9.30–10.30 **PRVA SESIJA - Onkraj discipline**

- **DAMIR HRŠAK** (Metalurški fakultet Sveučilišta u Zagrebu): Predavanje kao svečanost temeljnog, neposrednog i živog prijenosa znanja
- **NIKOLA BILIŠKOV** (Institut Ruđer Bošković, Zagreb): Humanističke prirodne znanosti
- **LEONIDA KOVAČ** (Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu): Što je znanstveni, što umjetnički, a što društveni problem?

10.30–11.00 Rasprava

11.00–11.30 Pauza za kavu

11.30 **OKRUGLI STOL**

"Okvir za strategiju: Suvremene politike znanosti i obrazovanja"

Na okruglom stolu sudjeluju ugledni članovi akademske zajednice, čelnici akademskih institucija, predstavnici političkih stranaka, studentski predstavnici i drugi.

Znanstveni skup

**OKVIR ZA STRATEGIJU:
SUVREMENE POLITIKE
ZNANOSTI I OBRAZOVANJA**

Sažeci izlaganja

PETAR BEZINOVIĆ

Institut za društvena istraživanja, Zagreb /
Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja, Zagreb

Državna matura – anatomija destrukcije obrazovanja

Državna matura u Hrvatskoj je opterećena brojnim problemima koji dovode u pitanje njenu održivost i smisao. Uz nju se vezuju sljedeći problemi: (1) promašena svrha, (2) nedostatak razvojne vizije, (3) diskriminacija strukovnog obrazovanja, (4) kršenja standarda i načela edukacijskih mjerenja, (5) upitno korištenje rezultata za upise u visoko obrazovanje, (6) negativan povratni utjecaj na učenje i poučavanje. Ovako koncipirana državna matura višestruko je štetna, preskupa i nužno ju je temeljito preispitati.

NIKOLA BILIŠKOV

Institut "Ruđer Bošković", Zagreb

Humanističke prirodne znanosti

Predodžbe o položaju čovjeka u svijetu uvelike su uvjetovane spoznajama na području različitih prirodnih znanosti. Posljedica je toga sasvim konkretna odgovornost prirodnih znanosti prema čovječanstvu. Razumijevanje prirodnih znanosti nameće imperativ humanističkog pristupa iz čega konzekventno proizlazi etika. Lišene humanizma, prirodne znanosti mogu postati vrlo opasne, o čemu nam svjedoči niz primjera iz povijesti.

U predavanju će biti diskutirane prvenstveno etičke konzekvence prirodnoznanstvenih istraživanja. Naglasak će biti na potrebi za renesansom humanizma u prirodnim znanostima, s obzirom na suvremene trendove koji zanemaruju slobodu i etičnost čovjeku usmjerenih znanstvenih istraživanja, u prvi plan stavljajući njihovu neposrednu utrživost.

IGOR ČATIĆ

Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Akademski i ostatak znanstvene zajednice na prekretnici

U Hrvatskoj najveći dio znanstvene zajednice čine znanstvenici koji čine znanstveni podsustav akademske zajednice. Akademska zajednica mora osigurati uspješan rad tri podsustava: znanost, nastava i struka. To nije dovoljno za uspješan rad pojedinca koji mora biti i društveno angažiran u časopisima, znanstveno-stručnim udrugama, tehničari na području normizacije itd. To moraju uzeti u obzir kriteriji napredovanja. Obje zajednice morat će se uskoro odlučiti mogu li pripomoći da se Hrvatska izvuče iz svekolike krize. Pritom se nameće dvojba: treba li osnovni cilj svekolike hrvatske znanstvene zajednice biti služenje tuđim interesima ili definiranju i ostvarivanju hrvatskih nacionalnih ciljeva? Polazi se od činjenice da hrvatski znanstvenici mogu pridonijeti stvaranju novog svjetskog znanja u iznosu manjem od 0,1%. Stoga Hrvatska treba optimalno tri skupine znanstvenika. Najmanju skupinu čine oni koji su sposobni i treba im dopustiti da pridonose općem znanju. Moramo

biti svjesni da će trebati dio znanstvenika uključiti u administrativne i istraživačke funkcije koje će trebati ostvariti ulaskom Hrvatske u Europsku uniju. Međutim, najveći broj znanstvenika treba uključiti u ostvarivanje hrvatskih nacionalnih ciljeva. Pritom Hrvatska ne treba određivati snagom znanstvenih moćnika strateške pravce, već treba sustavno tražiti niše. Za akademsku zajednicu objektivno postoji problem koji je naznačen pod naslovom: *Imam doktorat, tko me treba?* (*Vjesnik*, 14. siječnja 1993.). Svi znanstveni novaci ne mogu ostati u obrazovnom sustavu. Treba za njih osmisliti doktorska radna mjesta. Istodobno svi u obrazovnom sustavu ne mogu i ne trebaju napredovati do najviših zvanja.

ĐURĐICA ČILIĆ ŠKELJO

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Od štrajka do pokreta

O poljskoj Solidarnosti

U izlaganju ću predstaviti povijest nastanka, razvoj te učinke djelovanja nezavisnog sindikata Solidarnost u Narodnoj Republici Poljskoj osamdesetih godina 20. stoljeća. Posebnu pozornost ću posvetiti kontekstu u kojem su se povezali intelektualni, katolički i radnički krugovi poljskog društva fokusirajući se na pronalaženje načina gradnje alternativnog društva. Uz osvrt na deskriptivne i normativne aspekte postulata koje je Međutvornički štrajkaški odbor formulirao u Gdanjsku u kolovozu 1980. nastojat ću skicirati ideju solidarnosti sindikata koji se iz radničkog štrajka u kratkom vremenskom periodu prometnuo u općedruštveni pokret.

DIJANA ČURKOVIĆ

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb

Znanstveni neposluh

U radu se promatraju mogući temelji, metode i rezultati znanstvenoga neposluha u istraživačkom i znanstvenom radu. Polazeći od riječi Oscara Wildea da je neposluh čovjekova prva vrlina jer se njime ostvaruje napredak, autorica govori o potrebi odmaka od kanonskih autora, odnosno otporu prema dogmama ukoliko se ne poklapaju s istraživačkim rezultatima.

HAJRUDIN HROMADŽIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Društvo znanja u zajednici prekarnih

Maska znanstvenika na licu nadničara

Mobilnost, fleksibilnost, protočnost kadrova, institucionalna sveučilišna umrežavanja, društvo znanja, interdisciplinarnost..., samo su neki između brojnih, prividno atraktivnih, termina i sintagmi kojima se nastoji promovirati, navodno afirmativan, karakter aktualnih (bolonjskih) reformi u sferama visokog obrazovanja i znanosti. Izlaganje će pokušati kritičkom analizom pokazati kako se ne radi tek o praznim plutajućim "označiteljima bez označenog", već o svojevrsnim ideologemima koji zapravo služe kao sredstva markacije potencijalno pogubnih učinaka spomenutih reformi za znanost i obrazovanje kao temeljne društvene vrijednosti. Ta će se teza aplicirati i testirati na primjeru praksi produkcije znanstveno-novačkog kadra kao novog tipa najamnih prekarnih radnika - pričuvnog akademskog korpusa - intelektualnog "proletarijata" u vremenu postindustrijskog kapitalizma unutar šireg konteksta neoliberalizma.

DAMIR HRŠAK

Metalurški fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Predavanje kao svečanost

temeljnog, neposrednog i živog prijenosa znanja

Nositelji dominantnih trendova u visokom obrazovanju nameću sve agresivnije i arogantnije elektronski oblik kao prioritetan u procesu prijenosa znanja. Što više elektronskih formulara, što češća i intenzivnija kontrola kroz nebrojena izvješća, što složenije i razrađenije tablice, to će učinkovitost biti veća. Smatram to pogrešnim smjerom, štetnim i za sveučilišne nastavnike i još više za studente. Predavanje jest pre-davanje, živi prijenos znanja, proces koji treba biti oplemenjen komunikacijom oči u oči, obostrano radostan čin umnožavanja znanja, prostor slobode i inspiracije. Suvremena tehnologija može olakšati pripremu prijenosa znanja, ali nikako ne i zamijeniti živi odnos.

MATE KAPOVIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Upravljanje sveučilištem, direktna demokracija i korupcija

U izlaganju će, u općim crtama, biti riječi o povezanosti korupcije i trenutnog modela upravljanja institucijama u sustavu visokog školstva. Osim toga, razmotrit će se alternativni oblici upravljanja sveučilištem u svjetlu modela direktne demokracije i prednosti koje bi takav model upravljanja mogao donijeti.

BILJANA KAŠIĆ

Odjel za sociologiju Sveučilišta u Zadru

Neoliberalna optika i akademsko 'sljepilo': kuda s feminizmom?

Nakana je ovog izlaganja ukazati na učinke sprege neoliberalnog pustošenja i komercijalizacije spoznaje koja s jedne strane pravi nova funkcionalna savezništva unutar akademske zajednice, a s druge strane nerijetko rastače smisao kritičkog spoznavanja jer se određene sastavnice humanističko-društvenih znanja iz motrišta te sprege čine društveno nevažnima.

Na primjeru mjesta feminističke teorije u akademskom sustavu nekoliko prestižnih svjetskih sveučilišta pokazat će se pogubnost takove orijentacije koja mijenja obrazovne programe po tržišnom nalogu i financijskom nadzoru, prokazujući time spoznaju kao emancipacijski čin, ideju spolne/rodne jednakosti i pravo na nediskriminatorno obrazovanje.

MARIO KIKAŠ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Restauracija kapitalizma i reforme obrazovanja u BiH i Srbiji

Za razliku od Republike Hrvatske, u kojoj se konačni (legalistički) čin komercijalizacije i privatizacije visokog školstva upravo dešava, u susjednim zemljama nastalim raspadom bivše države, taj proces je već odavno legaliziran i trenutno prelazi u fazu uznapredovanja. Postmiloševićevske vlade (često sastavljene i od eminentnih vođa studentskih protesta iz devedesetih) u Republici Srbiji su omogućile potpuno prepuštanje visokog školstva tržištu čime je, iznenađujuće, najviše pogođeno društveno-humanističko područje. S druge strane – institucionalna konsocijacija Bosne i Hercegovine uz svesrdnu pomoć međunarodnih "implementatora mira" (i tržišne ekonomije) svojim okvirnim Zakonom o viskom obrazovanju omogućila je stvaranje i kasniju verifikaciju privatnih visokoobrazovnih institucija diljem države, dijelom i kao rasadišta budućih birokratskih kadrova u održavanju političkog statusa quo koji traje od 1. marta 1991. U svom izlaganju ću pokušati prikazati procese provedbe liberalizacije, fleksibilizacije i privatizacije tržišta u ovim društvima, s posebnim osvrtom na sektor, nekad javnog, obrazovanja.

LEONIDA KOVAČ

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Što je to znanstveni, što umjetnički, a što društveni problem?

Izlaganje se bavi učincima okoštaloosti akademske discipline povijesti umjetnosti koja u Hrvatskoj još uvijek teži izolirati se od ostalih humanističkih znanosti, nadalje, od same umjetničke produkcije i suvremenih kustoskih praksi. Poseban naglasak stavlja se na posljedice nepostojanja vizualnih studija i rodnih studija kao sveučilišnih studija, odnosno na

učinke takvog isključivanja koje se, među ostalim, manifestiraju i u neperceptibilnosti različitih oblika strukturalnog nasilja u vizualnoj kulturi.

JOVICA LONČAR

Institut "Ruđer Bošković", Zagreb

Radnička prava - slijepa pjega sindikalizma i civilnog društva

Kako je izgledala borba za radnička prava od strane onih koji su za to nominalno zaduženi i onih koji su se tim područjem mogli i vjerojatno trebali baviti. U ovom izlaganju koristit ćemo se primjerom nekoliko neuspješnih borbi (TDZ, Kamensko, Dalmatinka), nekoliko poluspješnih (PPK Valpovo, Pevec, Jedinstvo) i jednom uspješnom (Petrokemija). Zanima nas kako su sindikati reagirali na sveprisutna kršenja radničkih prava i zašto se nije razvila niti jedna udruga civilnog društva koja bi se bavila radničkom problematikom. Analizom navedenih slučajeva želimo detektirati propuste i izvući pouke za djelovanje budućih radničkih organizacija.

RANKO MATASOVIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Pet pravih i pet pogrešnih pitanja o reformi hrvatskoga sustava znanosti i visokog obrazovanja

U suvremenim raspravama o reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja u Hrvatskoj problemi se, po našem sudu, obično postavljaju na pogrešan način. U izlaganju će biti obrazloženo zbog čega smatramo pogrešnim pitanja koja se u tim raspravama postavljaju, a izložiti ću i pitanja koja bi valjalo postavljati i objasniti zašto.

Ispravna su pitanja, po mojem mišljenju, ova: Kako postići da najnadareniji mladi ljudi studiraju na sveučilištima i da završe svoj studij u roku? Kako privući vrhunske inozemne znanstvenike na hrvatska sveučilišta i znanstvene institute kako bi pripomogli razvitku znanosti i obrazovanja u Hrvatskoj? Koje nove, elitne visokoobrazovne institucije treba osnovati u Hrvatskoj i kakav im treba biti ustroj? Koje nepotrebne znanstvene i obrazovne ustanove treba ukinuti i kako? Kako postići uravnoteženost nastavnih i znanstvenih obveza sveučilišnih profesora i predavača?

Pogrešna su pitanja: Kako postići da svi oni koji studiraju ne moraju plaćati svoj studij? Kako postići da zaposleni u znanosti i visokom obrazovanju ostanu u Hrvatskoj? Kakav treba biti unutrašnji ustroj hrvatskih sveučilišta i znanstvenih instituta? Kako omogućiti da svi zaposleni u sustavu znanosti i visokog obrazovanja tijekom karijere napreduju do najviših zvanja? Kako kontrolirati rad znanstvenih i obrazovnih ustanova da bi se u njima spriječili korupcija, nepotizam i financijske nepravilnosti?

ANDREA MILAT

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Komercijalizacija obrazovanja u Hrvatskoj: metode, procesi, predviđanja

Komercijalizacija obrazovanja je globalni proces kojeg ni Hrvatska nije pošteđena. Neka obilježja procesa zajednička su svim zemljama u kojima se provodi, no način na koji se provodi karakterističan je u svakoj državi. Zajednička obilježja podrazumijevaju podvrgavanje znanstveno-obrazovnog procesa tržištu, zakonsku deregulaciju u korist privatnog sektora, rezanje izdvajanja iz javnog budžeta, ekspanziju sveučilišta "na jeftino", etatizaciju, korporativizaciju, menadžerizaciju same upravljačke strukture znanstveno obrazovnih institucija, te znatno sužavanje demokracije. Karakteristična obilježja ovise o strukturi obrazovno znanstvenog sistema i raznim drugim javnim društvenim - karakterističnim - obilježjima. U nekim zemljama glavnu ulogu u provedbi ovih procesa imaju MMF, Svjetska banka i WTO. U Hrvatskoj glavnu ulogu ima nedemokratski, nekritički, nestrateski proces bijega iz tranzicije u stanje čistog kapitalizma kojeg se doživljava zonom socijalnog blagostanja. Navedeni procesi najdalje su odmakli u zapadnim razvijenim zemljama poput Velike Britanije i SAD-a. U izlaganju će također biti riječi o nekima od negativnih posljedica po društvo na primjerima raznih zemalja i bit će povučene analogije s Hrvatskom. Također će biti iznesena predviđanja o mogućem smjeru daljnje komercijalizacije u Hrvatskoj. Završetak izlaganja trebao bi obuhvatiti argumente o tome što točno podrazumijeva sintagma *javno financirano obrazovanje* kao jedina prava alternativa odmaklim procesima te koliko je ono zapravo lako provedivo. S obzirom na kronični nedostatak podataka o javnim financijama, o brojkama se ne može govoriti.

KATARINA PEOVIĆ VUKOVIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Prosvjedi i Mreža

Postoji li borba nakon decentralizacije?

Prosvjedi u Hrvatskoj označeni su kao "mrežni". Facebook, Twitter i druge društvene mreže koriste se kao mediji komunikacije i organizacije prosvjeda. Predavanje će dati uvid u političku teoriju Mreže koja je zaokupljena pitanjem "utjecaja" decentralizacije medija na radikalnu politiku danas. Postavlja se pitanje je li decentralizacija medija - distributivna struktura Mreže koja omogućava direktno spajanje dvaju računala - otvorila mogućnost direktne komunikacije i organizacije? Ili je upravo struktura medijske platforme odgovorna za devalvaciju sfere javnog?

MARINA PROTRKA

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Evaluacija, učinkovitost i djelovanje u akademskoj zajednici

Dominantna tehno-birokratska ideja izvrsnosti omogućena je široko rasprostranjenom administrativnom mrežom koja, organiziranjem i provođenjem niza evaluativnih praksi, osigurava tržišno pozicioniranje znanstvenih i pedagoških institucija. Znanstvenici i nastavnici, zajedno sa studentima postaju administrativnim službenicima koji omogućavaju i provode ovaj sve razgranatiji proces kojemu se podređuju i istraživanje i podučavanje. Prevlad politike koja od pedagoškog rada traži materijalan i mjerljiv dokaz uspješnosti znak je konačne propasti ideje univerziteta definirane kod Kanta, Fichtea, Schellinga i Humboldta. Naoko se čini da je globalni kapitalizam greškom ušetao u sankrosanktni prostor u prvom redu humanističkih institucija. Nije li ipak riječ o događajima koji korespondiraju s gubitkom metanarativa unutar kojih je sveučilište funkcioniralo kao središnja instanca u proizvodnji nacionalnih subjekata i kako unutar tako zadanih koordinata akademska zajednica i svaki pojedinac unutar nje može ponuditi adekvatan – etički primjeren i politički promišljen – odgovor?

ZORAN TADIĆ

Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Jesmo li sveučilišni nastavnici ili samo gubimo vrijeme držeći predavanja?

Akademski se nastavnici biraju u znanstveno-nastavna zvanja: docente, izvanredne i redovne profesore. Da bi postigli ta zvanja, moraju zadovoljiti određene znanstvene i nastavne uvjete. Iako su nastavni uvjeti napredovanja istovjetni za sve sveučilišne nastavnike, znanstveni se uvjeti razlikuju između struka, što bi trebalo odražavati različitost pojedinih područja (prirodnih, društvenih, tehničkih, humanističkih itd.), što je i u svijetu općeprihvaćena praksa. Međutim, iz nepoznatih razloga, vrlo slična područja (primjerice biologija i biomedicina) imaju vrlo različite uvjete napredovanja (ali i financiranja znanosti!), što se jako odražava na različite aspekte akademskog života. Bolonjski je proces dodatno zakomplicirao stvari, jer se od nastavnika očekuje da dovoljno vremena posvećuju nastavi, odnosno studentu (npr. rad u malim grupama), ali da zadrže znanstvenu produktivnost, što je često nemoguće. Osim toga, da bi se "moderniziralo" nastavu, izmišljeni su mnogi novi studijski smjerovi sa vrlo čudnim i upitnim kolegijima, uglavnom zato da bi nastavnici popunili satnicu, a studij dobio privid modernosti.

Neoliberalni kapitalizam jak naglasak stavlja na znanstvenu izvrsnost (ma što to značilo) i konkurentnost, ali potpuno zapostavlja nastavnu izvrsnost, ističući potrebu za "cjeloživotnim obrazovanjem" i "vlastitim pronicanjem u znanje". Posljedica toga je da mnogi nastavnici, čak i oni čija je nastavna satnica vrlo mala, pribjegavaju trikovima kao što je npr. tečajna nastava, nastava u obliku seminara, dovođenje mnogo vanjskih predavača na vlastiti kolegij da bi se "studentima dalo što je moguće širi uvid u problematiku" itd. A iza svega stoji nesposobnost i/ili nedostatak želje za kvalitetnim držanjem nastave, neoliberalnom kapitalizmu usprkos. Ovaj trend nije značajan samo za Hrvatsku – došao je iz znanstveno vrlo razvijenih zemalja!

Predavanje će dati osobni i djelomično studentski pogled na sindrom (ne)kvalitetne nastave sa kojom se predavač susreće već godinama na Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

ANA TOMČIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Fikcija sveučilišta

Uloga sveučilišnog i književnog diskursa u konstrukciji alternativnih formi društvene egzistencije

Odvajanje riječi od djela i društvena interpretacija slobode govora problem je od ključne važnosti za književnu i sveučilišnu instituciju. Tradicionalna percepcija sveučilišnog i književnog djelovanja podrazumijeva proizvodnju konstativnog, a ne performativnog diskursa te je velikim dijelom ugrađena u institucionalne okvire oba polja. Prihvatljivo je dakle prikazivanje (ali ne i zastupanje) bilo kakvog mišljenja pod uvjetom da ono ostaje u okvirima "objektivnog znanja" ili "fikcije" u njenoj heterogenosti naspram društvenog realiteta. U vidu recentnih događanja treba, međutim, postaviti pitanje je li propagirani oblik apolitičnosti uopće moguć i što svatko od nas radi vlastitim riječima. Svijest o fiktivnosti i varijabilnosti dominantnih diskursa time se postavlja kao osnova svakog (odgovornog) intelektualnog rada. Ova će razmatranja rezultirati propitivanjem pojmova kao što su fikcija, rad, institucija i disciplina te uloge fikcije (i) sveučilišta u kolopletu političke, javne, privatne i društvene egzistencije.

ANDREA ZLATAR

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Akadska zajednica i kulturno polje: konflikt različitoga ili ambiguitet istoga

U izlaganju ću pokušati ocrtati paralelizme (sličnosti i razlike) koje se mogu uočiti u transformacijskim procesima u akademskoj zajednici i polju kulturnih djelatnosti u razdoblju tranzicije, s naglaskom na tendencije u prošlom desetljeću. S obzirom na izostajanje eksplicitnih strategijskih dokumenata o znanosti, obrazovanju i kulturi kao javnim politikama, u središtu analize bit će pojmovni parovi privatno/javno, institucionalno/vaninstitucionalno, pitanje diskurzivnog i stvarnog uvođenja komercijalizacije i tržišta u navedena polja, te uloga civilnog društva u obje "zajednice".

MISLAV ŽITKO

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Autonomija u tržišnim uvjetima

Kratko preispitivanje

Fiskalna kriza države dovela je u pitanje dosadašnje organizacijske i radne principe znanstvenih i obrazovnih institucija. Procesi komercijalizacije znanosti i obrazovanja, koji se trenutno odvijaju u Hrvatskoj, mogu se razumjeti u okviru prilagođavanja znanstvenih istraživanja novim ekonomskim uvjetima koji su na snazi u zemljama naprednog kapitalizma od početka osamdesetih. U tim uvjetima, određenje sadržaja pojma autonomije zauzima ključno mjesto utoliko što je tekuća kriza zorno pokazala da sveučilište ne opstoji samo u 'eteričnoj' sferi vrijednosti, nego i svjetovnoj domeni organiziranja i financiranja.